

AKATKI

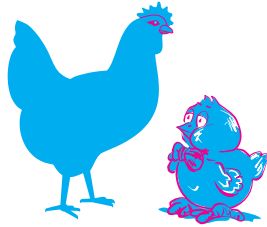
İnterkim Kimya Sanayii İthalat İhracat ve Ticaret A.Ş. Yayın Organı

Yıl:6 • Sayı :18

Haziran 2003

KANATLI HAYVANLAR ARAŞTIRMA GELİŞTİRME SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİNİN TANITIMI (KANATLI AR-GE)

Türkiye’de piliç eti üretimi her geçen yıl büyük gelişme göstererek artmakta ve sektör büyümesini sürdürmektedir. Ancak bu büyüme pek çok sorunu da beraberinde getirmektedir. Üretim sırasında yaşanan sorunları asgariye indirebilmek ve bu sorunlar nedeniyle ortaya çıkan ekonomik kayıpları ortadan kaldırmak büyük önem arz etmektedir.

Ankara-Kocaeli arasındaki bölgede yoğun bir broiler yetiştiriciliği yapılmakta ve Türkiye piliç eti üretiminin %50’ye yakın kısmı bu bölgede faaliyet gösteren firmalar tarafından gerçekleştirilmektedir. Aynı bölgede üretim yapan irili ufaklı pek çok firma bulunmakta ve yaşanan sorunları firmalar bazında çözmede güçlüklerle karşılaşmaktadır.

Bölgede bulunan 21 kuruluşun kurucu ortak olduğu Kanatlı Hayvanlar Araştırma Geliştirme Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi 15.09.1999 yılında faaliyete başlamıştır. Merkezi Bolu’da bulunan şirketin kısa adı **Kanatlı Ar-Ge A.Ş.**’dir.

Şirketin hali hazırda görevdeki Yönetim Kurulu üyeleri aşağıda gösterilmiştir

Başkan	: Dr. Sait KOCA(Beypi A.Ş.)
Başkan Vekili	: Şerafettin ERBAYRAM (Bolu Kalite Yem A.Ş.)
Üye	: Tayfun ERGİN(Aspiliç A.Ş.)
Üye	: Mustafa AKSOY(Akpiliç A.Ş.)
Üye	: Zuhal DAŞTAN(Pakpiliç A.Ş.)

Şirketin kuruluş amacı ile anasözleşme’de yer alan faaliyet konuları şu şekilde sıralanabilir.

- 1- Her türlü kanatlı hayvan üretimine ilişkin araştırma geliştirme çalışmaları yapmak,
- 2- Kanatlı hayvan üretimine ilişkin teknik bilgi ve danışmanlık konusunda hizmet etmek,
- 3- Konusu ile ilgili tesisler kurmak, işletmek gerektiğinde başkalarına işlettirmek veya kiraya vermek,
- 4- Konusu ile ilgili tesislerle, araştırma ve geliştirme faaliyetleri için gereken makine teçhizat, yedek parça, damızlık hayvan, kimyasal maddeler, aşı, ilaç, vitamin, antibiyotik ve ekipmanın ithalatını yapmak,
- 5- Amaçlarını gerçekleştirebilmek için

İçindekiler

3- KANATLI AR-GE’NİN BİLİMSEL FAALİYETLERİ DEVAM EDİYOR.

7- XXII WORLD’S POULTRY CONGRESS
(22. DÜNYA KANATLI HAYVANLAR KONGRESİ)

8- SEKTÖREL ETKİNLİKLER

“Üç Ayda Bir Yayınlanır”

- kuracağı tesislerin inşaatını yapmak yaptırmak,
- 6- Menkul ve gayri menkuller satın almak, satmak, kiralamak, kiraya vermek, ipotek almak, vermek, fek etmek,
- 7- Konusu ile ilgili her türlü sanayi ve ticari faaliyette bulunmak,
- 8- Gerektiğinde mevzuat hükümleri dahilinde yabancı uyruklu personel istihdam etmek.

KANATLI AR-GE'NİN FAALİYETLERİ

1- Teknik Toplantılar:

Kanatlı Ar-Ge tarafından düzenlenen toplantılar teknik kadrolara güncel bilgilerin aktarılması şeklinde olup genelde eğitim amaçlıdır. Kanatlı Ar-Ge kuruluşundan bugüne kadar 24 adet teknik toplantı organize etmiştir. Bu toplantıların birçoğuna bakanlık yetkilileri, üniversite çevreleri, enstitü temsilcileri, ilaç firmaları, sektöre yönelik yayın yapan dergilerin temsilcileri ile çok sayıda teknik eleman katılmıştır.

2- Proje Faaliyetleri:

TÜBİTAK, Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Mikrobiyoloji Anabilim Dalı, Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Besin Hijyeni ve Teknolojisi Anabilim Dalı, Trakya Üniversitesi Tekirdağ Ziraat Fakültesi Zootečni Bölümü ve Kanatlı Ar-Ge tarafından başlatılan bilimsel araştırma projelerinin bir kısmı tamamlanmış olup yeni proje çalışmalarına devam edilmektedir.

3- Yayım Faaliyetleri:

Kanatlı Ar-Ge 2000-2001 yıllarında 5 adet bilimsel kitabı yayınlamış ve sektörün hizmetine sunmuştur. Önümüzdeki günlerde aynı şekilde 4 adet bilimsel yayının basımı tamamlanacaktır. Söz konusu bilimsel yayınlardan:

A. Basımı tamamlananlar

- Mikotoksinler ve Toksin Bağlayıcılar
- Avian Influenza (Tavuk Vebası)
- Kanatlı Etleri ve Gıda Güvenliği
- Kanatlılarda Sindirilmeden Atılan Yemler ve Yarattığı Sorunlar
- Kuluçka İşletmelerinde HACCP Uygulamaları

B. Basım aşamasında olanlar

- Kanatlılarda Sıcak Stresine Karşı Önlemler
- Kanatlı Beslemesinde Yeni Yaklaşımlar
- Yem ve Yem Hammaddelerinin Dekontaminasyonu
- Kanatlılarda Bağışıklık Sisteminin Geliştirilmesi

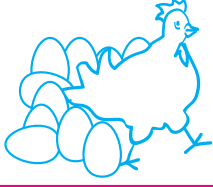
4) Diğer Faaliyetler:

Kanatlı sektörünü ilgilendiren yasa ve yönetmeliklerin Avrupa Birliği ile uyumlu hale getirilmesi çalışmalarında Kanatlı Ar-Ge, Sektör ve Tarım ve Köyişleri Bakanlığı Yetkilileri ortak çalışmalarını sürdürmektedirler. Bugüne kadar sektördeki birlikteliği sağlamak amacıyla 6 adet toplantı organizasyonu gerçekleştirmiştir. Son olarak da Tarım ve Köyişleri Bakanlığı Yetkilileri ile Besd-Bir, Kanatlı Ar-Ge ve Sektör Temsilcilerinden oluşan “Kanatlı İhtisas Grubu” Ankara’da toplanarak uygulamadaki aksaklıkları ve AB’ne ihracat konusunu tartışmışlardır. Bu kurul AB’ne ihracat için bir alt komisyon oluşturarak çalışmalar yapmış ve konu ile ilgili olarak “İhracat Ön İzin Talimatı” ve “Kanatlı Sektörü Canlı Üretim Faaliyetlerinin Denetimi Genelgesi” yayımlanmıştır.

Avrupa Birliği Direktiflerinin bazılarının çevirisi Kanatlı Ar-Ge tarafından gerçekleştirilmektedir. Ayrıca Kanatlı Ar-Ge yabancı kaynaklarda yer alan ve sektörü ilgilendiren çeşitli güncel konuların çevirileri yapılmaktadır. Bu çevirilerin bir kısmı yayımladığımız kitaplarda yer almaktadır.

Kanatlı Ar-Ge A.Ş sektöre faydalı konularda çalışmalarına devam etmektedir.

Vet.Hek. Seyda ŞAHİN
Ar-Ge Müdürü

KANATLI AR-GE'NİN BİLİMSEL FAALİYETLERİ DEVAM EDİYOR

Kanatlı AR-GE'nin sektördeki teknik elemanlara yönelik bilimsel etkinliklerinden birisi de 30 Nisan 2003 tarihinde Bolu Koru Otelde gerçekleştirildi. İnterkim firmasının sponsorluğunda yapılan "Broiler Beslenmesinde Yeni Yaklaşımlar" isimli seminerde Nutreco firmasından Wim HOMAN "Kuluçka Sonrası Beslenme ve Önemi" konulu konuşma yapmıştır. Seminerin ikinci bölümünde Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Yemler ve Hayvan Besleme Anabilim Dalı öğretim üyesi Doç.Dr.Necmettin CEYLAN

"Piliç Eti İhracatı-Karkas Kalitesi-Beslenme İlişkileri" konulu tebliğini sunmuştur. Seminerin son bölümünde ise İnterkim firmasından Seyfi AY "Formülasyon Bileşenlerinin Asit Tampon Kapasitesi ve Önemi" konulu konuşmasını yapmıştır.

Seminere katılma imkanı bulamayan teknik elemanların yararlanması düşüncesiyle ele alınan teknik konuların bir bölümü katkının bu sayısında, kalan bölümü ise izleyen sayılarda özetler halinde sunulacaktır.

KANATLI ETİ ÜRETİMİNDE BESLEME, ET KALİTESİ VE KARLILIK İLİŞKİLERİ

Doç.Dr.Necmettin CEYLAN

A.Ü. Ziraat Fakültesi Zootekni Bölümü Yemler ve Hayvan Besleme Anabilim Dalı , 06110
Dışkapı, Ankara

Giriş

Kanatlılarda et kompozisyonu ve çeşitli dokuların oranı besleme ile manipule edilebilmektedir. Tüketici taleplerinde meydana gelen değişiklikler ve kanatlı etinin ileri ürünlere işlenmesi ile sağlanan ürün çeşitliliği ve karlılık konuya olan ilgiyi artırmaktadır. Aşağıda bu konulara yer verilmiştir.

Beslemenin Et Kalitesine Etkisi

Kanatlı et kompozisyonuna etki eden çeşitli faktörler tablo 1'de özetlenmiştir. Et kalitesinden kastedilen kriterler ; a-duyusal kalite (tat, görünüm

vb), b-besin değeri, c-hijyen, d-raf ömrü, f-işlenebilirlik, g-ekolojik olabilirlik şeklinde değerlendirilmektedir. Etlik piliçlerde canlı ağırlık gelişimi ve yemden yararlanma yıllara göre gelişme göstermiş, karkasta but etinin oranı azalırken göğüs eti oranında ise artış meydana gelmiştir (Veerkamp, 2000). 1980'li yıllarda % 13 civarında olan göğüs eti oranı günümüzde % 16' ya yükselmiştir. Bunda genetik ilerleme ve beslemenin önemli rolü bulunmaktadır.

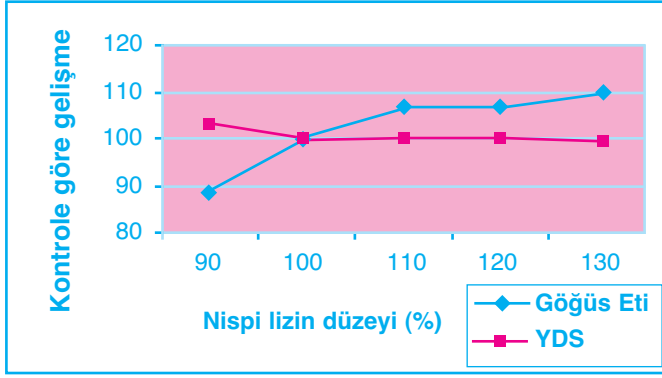
Tablo 1. Kanatlı eti kalitesine etki eden faktörler

Kusur-Hata	Karkas (K), Et(E)	Etkili FaktörBesleme (B), Genetik(G), Menejman(M)
Butta Kanama	K, E	M (yemde aflatoksin bulaşması)
Göğüste su toplanması	K	M
Kahverengi noktalar	K	G, B (yemde kontaminasyon)
Çürük-bere-eziklik	K, E	M (yakalama vb.), B
Kompozisyon	K, E	G, B
Yağ stabilitesi	E	B
Hemoraji	E	B
Ayak Kusurları	K	M, B
Et Rengi	E	G, B
Ette Leke	E	M, B
Et Gevrekliği	E	G, M
Yağlı Tavuk sendromu	K	B, M
Tat, Lezzet bozukluğu	E	B, M
Deri Rengi	K, E	B, M, G
Verim	K, E	B, M, G

Amino Asitler ve Et Kalitesi

Özellikle lizin ve treonin amino asitleri seviyesinin bu konudaki etkileri dikkate değerdir. Etlik piliç yemlerine normal ihtiyacın üzerinde lizin ilavesinin göğüs eti oranını artırdığı bildirilmektedir (Weltzien, 2002). Burada dikkat edilmesi gereken nokta yemden yararlanma ile göğüs eti oranı arasındaki ilişkidir. Eğer strateji göğüs eti oranının artırılması ve buna bağlı bir karlılık ise yemden yararlanma kısmen ihmal edilmelidir. Zira yemden yararlanma oranı belirli bir noktadan sonra ekstra lizin ilavesi ile iyileştirilememektedir (Şekil 1).

Şekil 1. Lysin Seviyesinin Etlik Piliçlerde Yemden Yararlanma ve Göğüs Eti Oranına Etkisi

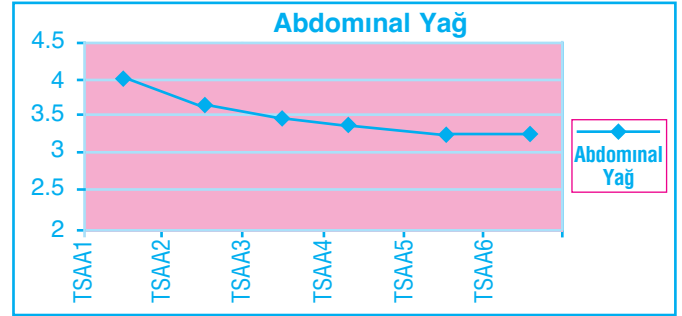
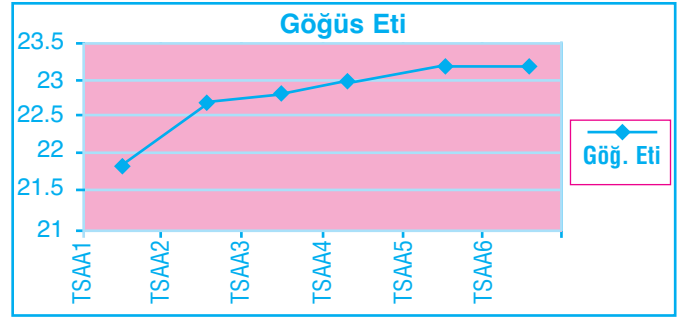

Tablo 2. Treonin Seviyesinin Hindilerde Performans ve Göğüs Eti Verimine Etkisi (Stangeland et al, 1999)

Treonin Düzeyi, %	CA, kg	YDS	Göğüs Eti Oranı %
NRC % 108	17.88ab	2.88cd	30.2ba
NRC % 100	17.97a	2.84d	29.7b
NRC % 92	17.61b	2.88cd	28.8c
NRC % 84	17.11c	2.98b	27.9d
NRC % 78	16.93c	2.94bc	28.4cd
NRC % 70	16.02d	3.08a	28.4cd

Son yıllarda treonin asitinin de bu konudaki etkileri ortaya konulmuştur. Stangeland ve ark. tarafından (1999) hindilerde yapılan bir araştırmada normal ihtiyaç düzeyinin altında treonin sağlanmasının göğüs eti oranını azalttığı, canlı ağırlığın ve yemden yararlanmanın da benzer şekilde olumsuz etkilendiği tespit edilmiştir (Tablo 2). Et kalitesi üzerine önemli etkileri olan diğer amino asitler ise kükürtlü amino asitlerdir. Etlik piliç yemlerinde kükürtlü amino asitler (metionin+sistin) seviyesine paralel olarak göğüs eti oranında artış olurken yağ oranının da düştüğü ifade edilmiştir (Fisher 1994). Şekil 2' te de görüldüğü üzere metionin ve sistin düzeyinin artışına paralel olarak göğüs eti oranı artarken, abdomina yağ miktarı azalmaktadır. Esansiyel amino asitlerden yukarıda belirtilenlerin göğüs eti ve yağlanma üzerine olan etkilerinin kanatlı eti üreticileri tarafından değerlendirilmesi son derece yararlı olacaktır. Özellikle parça et fiyatları değerlendirildiğinde amino asitlerin sağlayacağı katkıdan faydalanılması gerekmektedir.

Şekil 2. Kükürtlü amino asitler seviyesinin piliç eti kalitesine etkileri (Fisher, 1994)

Enerji ve Protein

Enerji ve proteinin gelişme ve et kalitesi üzerine olan etkileri iyi bilinen bir konudur. Tavuklar enerji ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde yem tüketme eğilimindedirler. Enerjini tüketiminin hastalık, çevre, bakım, yem kalitesi vb nedenlerle sınırlandırılması protein depolanması ve kas gelişimini olumsuz etkileyecektir. Tersine rasyon enerji konsantrasyonunun yükseltilmesi ise canlı ağırlığı artırmaya rağmen, karkasta yağlanmanın artması ve protein birikiminin azalması ile sonuçlanacaktır. Yağın büyük bir kısmın karın bölgesinde birikecektir ki bu hem tüketici hem de kesimhanelerde ileri işleme için arzulanan bir durum değildir. Ayrıca 1 gram yağ birikiminin aynı miktarda kas doku birikimine göre oldukça pahalı olduğu da unutulmamalıdır. Bu yüzden uygun canlı ağırlık, yemden yararlanma ve yem tüketimini yağ birikimini minimum düzeyde tutarak sağlayacak optimum enerji yoğunluğunun belirlenmesi son derece önem arz etmektedir. Rasyonda protein düzeyinin yükseltilmesi karkasta protein birikimini artırmaya rağmen optimum protein ihtiyacının üzerine çıkılmaması fazla nitrojenin ürik asit olarak atılması ile sonuçlanacaktır ki; bu çevre için zararlı olmasının yanı sıra, nitrojen atılımı için hayvana ekstra stress ve enerji kullanımına neden olacaktır.

Daha Sağlıklı Et Üretiminde Beslemenin Rolü

Omega-3 yağ asitlerinin insanlarda kalp ve damar hastalıkları üzerine olan olumlu katkıları, kanatlı ürünlerinin bu yağ asitlerince zenginleştirilmesini gündeme getirmiştir. Kanatlı etlerinin yağ asitleri kompozisyonu yemlerinde bulunan yağın yapısına bağlı olarak önemli düzeyde değişiklik gösterebilmektedir. Bu nedenle omega-3 yağ asitlerince zengin keten , kanola(kolza) ve balık yağı gibi ürünlerin yemlere katılması ile kanatlı etleri bu yağ asitlerince zenginleştirilebilmektedir. Farklı yağ kaynaklarının doku yağ asitleri kompozisyonu ve kolesterol içeriğine olan etkilerinin incelendiği bir çalışmada (Anna ve ark., 2001) etlik piliç yemlerine keten yağı katılmasının dokuda toplam omega-3 yağ asitleri birikimini önemli düzeyde artırdığı gözlenmektedir (Tablo 3). Buna karşılık doku kolesterol içeriği yağ kaynaklarına göre bir değişiklik göstermemiştir.

Tablo 3. Farklı yağ kaynaklarının doku yağ asitleri kompozisyonu ve kolesterol içeriğine etkisi

Kriter	Sığır D. Yağı	Ayçiçek	Oksit, Ayçiçek	Keten Yağı
Linoleik	16.09	39.69	38.51	20.73
Linolenik	0.88a	0.63a	1.83b	23.44c
EPA	0.08a	0.04b	0.09a	0.47c
DHA	0.05a	0.02b	0.04a	0.47c
Toplam omega-6	17.26	41.75	40.43	21.36
Toplam omega-3	1.07d	0.72a	2.05b	24.90c
Topl. Doymamış	18.39	42.47	42.48	46.26
Kolestrol(mg/100g)	99.61	98.93	96.09	97.65

Bu tip yağ kaynaklarının yapısında bulunan çoklu doymamış yağ asitlerinin fazlalığı bazı problemleri de beraberinde getirebilmektedir. Çoklu doymamış yağ asitlerinin ette miktarının artması ette oksidasyon riskini de artırmakta ve buna bağlı olarak kanatlı etinin daha kısa sürede bozulması gerçekleşebilmektedir. Bu durumda etin raf ömrü azalmaktadır. Bununla birlikte kanatlı yemlerine vitamin E katılmasının bu riski önemli derecede azalttığı tesbit edilmiştir. Yemlere vitamin E ilavesi ile depolama süresince kötü koku ve tat oluşumu engellemekte, su kaybını düşürmekte ve etin gevrekliği artmaktadır. Schiavone ve ark. (2000) tarafından yapılan ve ördek yemlerine 200

ppm vitamin E katılmasının ette oksidatif bozulmaya olan etkilerinin incelendiği araştırmada; vitamin E ilavesinin oksidatif bozulmayı önemli ölçüde düşürdüğü görülmektedir (tablo 4)

Tablo 4 Yüksek Oranda Doymamış Yağ İçeren Yemlerle Beslenen Ördeklerin Göğüs Etinde TBARS değişimi, FeSO47H2O ile inkübasyondan sonra (Schiavone ve ark., 2000)

Muameleler	0	30	60	120
Kontrol	0.25a	1.56b	2.36c	2.40c
200 ppm vit. E	0.24a	1.15b	1.23b	1.60b

Lin (1989) tarafından yapılan araştırmanın sonuçları da bu durumu teyit etmektedir (Tablo 5)

Tablo 5. Farklı Yağ Kaynakları ve Vitamin E'nin Etlik Piliçlerde Raf Ömrüne Etkisi

Depolama Süresi(gün)	Et Çeşid	H.Cevizi Yağı	Zeytin Yağı	Keten Yağı	HSBO +Vit.E	HSBO
2	K	0.19	0.15	1.40	0.08	0.19
3	K	0.68	0.53	2.28	0.27	0.49
4	K	1.14	0.68	3.98	0.3	1.40
6	K	1.47	1.29	4.70	0.49	1.56
2	B	0.21	0.12	0.64	0.09	0.22
3	B	0.40	0.24	1.64	0.12	0.47
4	B	0.90	0.46	2.28	0.15	0.94
6	B	1.43	1.03	2.74	0.24	1.51

HSBO: Kısmen Hidrojenize edilmiş soya yağı, K: Koyu B:Beyaz et

Etlik Piliç Üretiminde Besleme Açısından Yeni Bir Konsept

Kanatlı eti üretiminde toplam maliyetin % 70-80'ini yem maliyeti oluşturmaktadır. Bu bağlamda yemden yararlanma kanatlı eti üretiminde dikkate alınan temel kriterlerden biri olmaktadır. Bununla birlikte özellikle ileri ürünlere işlemenin gerçekleştiği büyük entegrasyonlarda karlılığı etkileyecek yeni bir yaklaşım değerli karkas parçalarının oranının artırılmasıdır. Bu sayede karlılık yükselmektedir. İşletmelerin bu konudaki stratejilerini belirlemeleri önem kazanmaktadır. maliyet içerisinde yemin payı yem fiyatına bağlı olarak değişmektedir. Bu değişim tablo 6'da

görülmektedir. Yem fiyatının ve canlı ağırlığın artmasına paralel olarak yem maliyetinin toplam maliyetteki payı da yükselmektedir. Beslemeciler yem maliyetini azaltacak uygulamalar üzerinde çalışmalarını yoğunlaştırmaktadırlar.

Tablo 6. Yem Fiyatına Bağlı Olarak Toplam Maliyette Yem Maliyeti Payının Değişimi (Boyle, 2003)

Yem Fiyatı, ton/\$	1.81	Canlı A. kg. 2.27	2.72
125	53	57	60
150	58	62	64
175	61	65	68
200	65	68	71
225	67	71	73

Değer katılmış ürünler üretiminin ağırlıklı olduğu şirketlerde strateji değerli parçaların miktarını artıracak yönde olmalıdır. Bütün tavuk satan işletmelerde ise strateji bundan farklı olacak ve yemden yararlanmayı iyileştirmek ön plana çıkacaktır. Aşağıdaki örnekte bu durum açıkça ortaya konulmuştur. Tablo 7’de farklı karkas parçalarının fiyatları ve sağlanan gelir verilmiştir (Boyle, 2003). Tablodan da görüldüğü üzere.

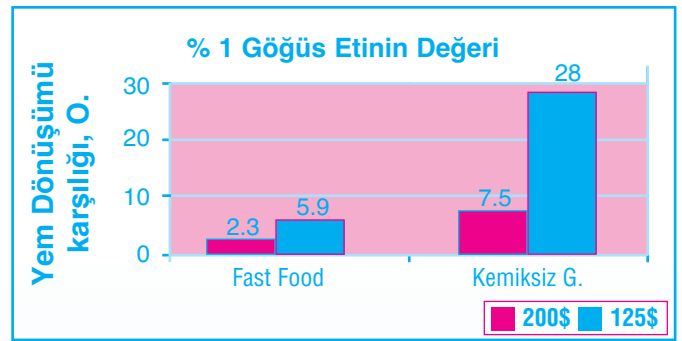
Tablo 7. 1810 g piliç etinin unsurları ve elde edilen gelir (FCR sabit 1.87)

Bileşen	Canlı ağırlığının %'si	Kg fiyatı \$	1.81 kg'dan gelir, \$
Karkas	72.7	1.079	1.77
Göğüs Eti	28.8	1.872	1.23
Kemiksiz G.	18.1	3.127	1.28
Kanat	8.1	1.145	0.21
Butlar	24.5	0.418	0.23
Pirzola(kemiksiz)	10.5	1.387	0.33
Boyun	4.8	0.264	0.03
Ciğer	1.3	0.352	0.01
Kalp	0.9	0.859	0.02
Atık (offal)	20.3	0.022	0.01

Tablodaki karlılık dikkate alındığında göğüs etinin karlılığı ortaya çıkmaktadır. Dolayısıyla göğüs eti oranında sağlanacak ilerleme işletmenin karlılığını önemli boyutta etkileyebilmektedir. Bu durum şekil 3’te açıkça görülmektedir. Grafikte

yemin ton fiyatının 125 dolar olması durumunda ve kemiksiz göğüs eti olarak değerlendirildiğinde, göğüs eti miktarında sağlanacak % 1’lik bir artış yemden yararlanmadan sağlanacak % 28’lik bir iyileşmeyle sağlanabilecek kazanç karşılık gelmektedir. Dolayısıyla işletmelerin karlılığı açısından işletmenin yapısına ve ağırlıklı ürün satış profiline bağlı olarak izlenecek strateji farklı olmalıdır.

Şekil 3. Göğüs Eti Verimindeki Artışın Yem Dönüşümüne Göre Avantajı (Boyle, 2003)

SONUÇ

Kanatlı eti üretiminde işletmelerin karlılığı ve üretimin başarısı açısından besleme anahtar role sahiptir. Tüketici taleplerine uygun ürünlerin elde edilmesi de artık ihmal edilemeyecek bir olgu haline gelmiş bulunmaktadır. Kanatlı besleme biliminde sağlanan gelişmeler bizlere bu konularda önemli faydalar sağlamaktadır. Bu makalede konu ile ilgili gelişmelerden sadece bir bölümüne yer verilebilmiştir. Burada yapılacak değerlendirme amino asitler, enerji ve proteinin uygun oranlarda ve besleme biliminde sağlanan gelişmeler ışığında işletmelere uyarlanması durumunda karlılığın önemli boyutta iyileştirilebileceğidir. Ayrıca tüketici taleplerine uygun daha sağlıklı ürünlerin üretilmesinde de çeşitli besleme uygulamalarının son derece önemli avantajlar sağlayacağı bilinmelidir.

XXII WORLDS POULTRY CONGRESS (2. DÜNYA KANATLI HAYVANLAR KONGRESİ)

Prof. Dr. Servet YALÇIN
WPSA Türkiye Şubesi Genel Sekreteri

Uluslararası bilimsel bir dernek olan World's Poultry Science Association (WPSA)'ın Türkiye Şubesi "Bilimsel Tavukçuluk Derneği" 20 yılı aşkın bir süredir ülke tavukçuluğuna bilimsel yönden katkıda bulunma gayreti içerisinde çalışmaktadır. Derneğimizin amaçları arasında kanatlı hayvanları tavukçuluk endüstrisini kapsayan her konudaki bilginin derlenmesi, gerekli yerlere dağıtılması, sektör ve ilgili devlet kuruluşları arasında köprü oluşturulması ve modern üretim teknolojilerinin ülkemize getirilmesini desteklemek yer almaktadır.

WPSA dünyada 67 ülkede yaklaşık 7000 üyesi, Türkiye'de 159 üyesi ile faaliyet göstermektedir. Derneğin genel merkezi tarafından her 4 yılda bir üye ülkelerden birinde "Dünya Kanatlı Hayvanlar Kongresi (World's Poultry Congress)" düzenlenmektedir. Kongreye hazırlık uzun bir süreci kapsadığından aday ülke 8 yıl öncesinden belirlenir. Hindistan'da 1996 yılında yapılan 20. Dünya Kanatlı Hayvanlar Kongresi sırasında büyük uğraşlarla 22. kongrenin Türkiye'de düzenlenmesi sağlanmıştır. Derneğimiz 8 yıldır bir yandan üye sayısını artırmaya çalışırken, diğer yandan da dünya kongresine hazırlanmaktadır.

Kongre 8-13 Haziran 2004 tarihleri arasında İstanbul'da Lütfi Kırdar Kongre Merkezi'nde gerçekleştirilecektir. Farklı ülkelerin bilim adamlarının biraraya gelmesiyle oluşturulan bilimsel komite üyelerinin yaklaşık bir yıl süren yoğun çalışmaları sonunda oturumlar belirlenmiştir. Bilimsel programda 2 genel oturumun yanı sıra değişik konuların tartışılacağı aynı anda devam eden 7-8 oturum yer alacaktır (Çizelge 1). Kongre için dünyanın 26 ülkesinden toplam 94 konuşmacı bildiri vermek üzere davet edilmiştir. Ayrıca her oturumda 5 sözlü bildiri ve poster bildiriler sunulacaktır.

Türkiye Kanatlı sektörü için büyük önem taşıyan bu kongrenin başarısı kongreye bildirili olarak katılacak bilim adamlarının sayısı ve bildiri kalitesiyle ilişkilidir. Bilimsel Komite sözlü ve poster bildiri özetlerinin kabulüne başlamış olup son kabul tarihi 1 Eylül 2003'tür. Bu konudaki geniş bilgiye www.wpc2004.org adresindeki internet sayfasından ulaşılabilir. Bildiri özetleri "Abstract Proceeding" olarak yayınlanacak ve bildirilerin tam metinleri CD'de yer alacaktır.

Çizelge 1. XXII Dünya Kanatlı hayvanlar Kongresinde yer alacak oturumlar

Genel Oturum 1: Gelişmekte olan ülkelerde aile tipi kanatlı yetiştiriciliğini geliştirmede kullanılabilecek araştırma yöntemleri

Genel Oturum 2: Kanatlı yetiştirme ve ilaç kullanımı

GENETİK

G1. Optimum olmayan koşullarda kanatlı yetiştiriciliği için ıslah stratejileri

G2. Metabolik kusurlar, kanatlı konforu ve genetik

G3. Kanatlı eti ve yumurtasında kalite ve genetik

G4. Moleküler genetik teknikler, QTL ve DNA polimorfizmi

G5. Hastalıklara dayanıklılık ve genetik

G6. Kanatlılarda gen kaynakları ve korunması

BESLEME

N1. Bakım-yönetim ve beslemenin yumurta kalitesi ve gıda güvenliğine etkisi

N2. Bakım-yönetim ve beslemenin kanatlı eti kalitesi ve gıda güvenliğine etkisi

N3. Yem katkı maddeleri

N4. Optimum olmayan koşullarda kanatlı besleme

N5. Kanatlı sağlığı ve konforu açısından besleme

N6. İleri biyoloji ve kanatlı besleme

BAKIM-YÖNETİM VE FİZYOLOJİ

M1. İnkübasyon ve kuluçka döneminde adaptasyon

M2. Fizyoloji ve endokrinolojide yeni görüşler

M3. Kanatlı üreme fizyolojisi

M4. Gastrointestinal fizyoloji

M5. Optimum olmayan koşullarda kanatlı yetiştiriciliğinde sürü bakım ve yönetimi

M6. Metabolik kusurlar ve sürü bakım ve yönetimi

M7. Barınaklar, bakım ve yönetim ve hayvan konforu ilişkileri

SAĞLIK KONTROL

D1. Metabolik kusurlar, hayvan konforu ve sağlık koruma

D2. Kanatlı patojenleri ve biyolojisi

D3. Kanatlı hastalıklarını kontrolde uluslararası standartlar

D4. Optimum olmayan koşullarda kanatlı yetiştiriciliğinde hastalıkların kontrolü

D5. Hastalıkların kanatlı eti ve yumurta kalitesine etkisi

PAZARLAMA VE EKONOMİ

P1. Kanatlı etini pazarlama stratejileri

P2. Kanatlı ürünleri işleme birimlerinin kontrolü

P3. Yumurta ürünleri: kalite, fiyat ve pazarla

P4. Kanatlı eti ve yumurta işlemede kalite ve gıda güvenliği

P5. Gelişmekte olan ülkelerde aile tipi kanatlı yetiştiriciliğini geliştirmede stratejiler

P6. Kanatlılarda yakalama, bayılma ve hayvan konforu

P7. Kanatlı biyolojik ürünleri

DiĞER

O1. Eğitim, bilgilendirme ve teknoloji transferi

O2. Su kanatlıları

O3. Güvercin, bıldırcın, devekuşu

O4. Çevre ve kanatlı üretimi

Organizasyon komitesi ve bilimsel komitede görev alan Türk üyeler her iki ayda bir toplanarak kongre hazırlıklarını gözden geçirmektedir. Kongre aynı zamanda Türk kültürünün zenginliğini, tarihi ve doğal güzelliklerini, misafirperverliğini ve Türk mutfağını tanıtım fırsatını da verecektir. Bu nedenle Kongre organizasyon komitesi halen sosyal etkinliklere ait program üzerinde çalışmaktadır.

Kongrenin yurt içi ve yurt dışında tanıtım çalışmaları da devam etmektedir. Sektörle ilgili firmaları, devlet kuruluşlarını, WPSA üyelerini, ilgili bilim dünyasını ve sektörümüze ilgi duyan herkesi kongremize davet ederek katılımlarını bekliyoruz. WPSA tarafından bugüne kadar düzenlenmiş olan Dünya Kanatlı Hayvanlar Kongrelerine yaklaşık 2500-3000 kişi katılmıştır. İstanbul'da yapılacak kongreye daha fazla kişinin geleceğini düşünmekteyiz.

Kongre süresince Dünya Kanatlı Fuarı'nda düzenlenecektir. Kanatlı yetiştiriciliğinde son gelişmelerin ve ekipmanların sergileneceği bu fuar bir yandan Türk kanatlı sektörünün kendini tanıtmasına olanak verirken diğer yandan yeni işbirliklerin gelişmesine olanak sağlayacaktır.

Kongrenin başarı ile düzenlenmesinde kongreye sponsorluk sağlayan firmaların katkısı yadsınamaz. Dernek genel başkanımız Prof. R. Akbay başkanlığında oluşturulan komite sponsorluk arayışlarını sürdürmektedir. Bu arayışlar sırasında Tarım ve Köyişleri Bakanlığı, Besd-Bir, Yumurta Üreticileri derneği, Yem Sanayicileri derneği, Veteriner Hekimler Odası ve Veteriner Tavukçuluk Derneğinin tam desteğini almış olmamız bizleri çok sevindirmiştir.

Türkiye Tavukçuluk sektörü için büyük önem taşıyan bu kongrenin başarısı; sektörün başarısı olacaktır. Bu başarının sektör ve dernek işbirliği ile gerçekleşeceğine inanıyoruz.

SEKTÖREL ETKİNLİKLER 2003

17-20 TEMMUZ 2003

27th Poultry Science Symposium on Welfare of Laying Hens,
Ramada Plaza Hotel, Bristol, UK
Contact: WPSA Conference Office
Tel: +44 117 9289502
Fax: +44 1934 852170
E-mail : Langford-CE@bristol.ac.uk

19-23 TEMMUZ 2003

XIII Congres of the World Veterinary Poultry Association,
Denver, CO, USA
Contact: American Association of Avian Pathologists,
Tel: +1 610 444 4282
Fax: +1 610 925 8106
Internet : www.nbc.upenn.edu/-aaap

10-14 AGUSTOS 2003

14th European Symposium on Poultry Nutrition,
Lillehammer, Norway
Contact: Mrs M F Bagley,
Tel: +47 22798773, Fax: +47 22798771,
E-mail: wpsa@fjorfe.org
Internet: www.wpsa.no

21-23 AGUSTOS 2003

Livestock Asia 2003,
The Mines, Kuala Lumpur,
Malaysia.
Contact: Mr. Richard Yew.
Tel: +603 4045 4993
Fax: +603 4045 4989
E-mail: info@ambexpo.com
Web site: www.alliedmedia.org

16-19 EYLÜL 2003

SPACE 2003-International livestock show,
Parc-Expo, Rennes France
Contact: SPACE
Tel: +33 223 48 28 80
Fax: +33 223 48 28 81
E-mail: info@space.fr
Web site: www.space.fr

23-26 EYLÜL 2003

XVI European Symposium on the Quality of Poultry Meat and X European Symposium on the Quality of Eggs and Egg Products, Saint-Brieuc, Brittany, France,
Contact: ISPAIA,
Tel: +33 2 96 786130, Fax: +33 2 96 786131,
E-mail: wpsa2003@zoopole.asso.fr
Internet: www.zoopole.com/ispaia/wpsa2003.htm

14-16 EKİM 2003

Poultry 2003, 25th International Conference, Business Meeting & Exhibition,
HIS Fr Joliet-Curieü Resort St
Constantin & Helen, Varna, Bulgaria
Contact: Bulgarian Poultry Union.
Tel/Fax: +359 2 931 0958
E-mail: galus@mb.bia-bg.com

26-31 EKİM 2003

IX World Conference on Animal Production, Porto Alegre,
Rio Grande do Sul, Brazil
Contact: Prof J Lopez or Prof S Nicolaiewsky.
Tel: +55 51 3316 3609
Fax: +55 51 3316 3888
E-mail : wcap.2003@ufrgs.br
Internet: www.wcap2003.ufrgs.br

28-31 EKİM 2003

VIV Europe 2003. Jaabeurs, Utrecht, The Netherlands
Contact: Jaabeurs Exhibitions and Media.
Tel: +31 302952772
Fax: +31 302952809
E-mail : viv.europe@jem.nl
Internet: www.viv.net

8-12 HAZİRAN 2004

XXII World's Poultry Congress, WPSA Turkish Branch, İstanbul - TURKEY

Contact: ITU Joint Venture,
Tel: +90 212 231 3021, Fax: +90 212 232 1522
E-mail: wpsa2004@wpsa2004.org
Internet: www.wpsa2004.org

Bilgi paylaşarak, hayvancılık ve yem sektörünün sorunlarına çözümler üretmeye çalıştığımız bültenimize, sektör sorunlarına çözüm önerileriyle katkılarınızı bekliyoruz.

İKATKI
Interkim Kimya Sanayii İthalat İhracat ve Ticaret A.Ş. Yayın Organı

Interkim Kimya Sanayi İth. İhr. ve Tic. A.Ş.
Tunalı Hilmi Cad. No: 50/13 06660 K.dere-Ankara
Tel: 0 (312) 419 54 70 • Fax: 0 (312) 425 57 23

Sahibi : Ferudun Erdoğan
Yayın Kurulu Başkanı : Seyfi Ay
Yazı İşleri Müdürü : Ufuk Yılmaz
Yapım : Replik Ltd. Şti.
Üç ayda bir yayınlanır.

